



Fondbolagens förening

SWEDISH INVESTMENT FUND ASSOCIATION

Riktlinjer för fondbolagens ägarutövande

Antagna den 13 februari 2002 och senast reviderade den 21 november 2014

Inledning

Följande Riktlinjer för fondbolagens ägarutövande gäller för föreningens medlemsföretag. I fondbolagens förvaltaruppdrag ingår att på andelsägarnas uppdrag företräda fonderna i ägarfrågor i syfte att tillvarata andelsägarnas gemensamma intresse. Det innebär bästa möjliga avkastning med hänsyn tagen till fondens placeringsinriktning och risk samt till i förekommande fall särskilda kriterier som fastställts för fonden.

Bolagsstyrning handlar om roll- och ansvarsfördelning mellan ägare, styrelse och företagsledning. God bolagsstyrning innebär att bolag ska skötas hållbart och ansvarsfullt. Ägarutövande berör främst förhållandet mellan ett företags ägare och dess styrelse och kan definieras som ägarnas sätt att utöva påverkan och kontroll. Riktlinjerna för ägarutövande begränsas till fondbolagens roll och ansvar som ägarrepresentanter för fondandelsägarna.

Med fonder avses i denna riktlinje både värdepappersfonder och specialfonder och med fondbolag avses såväl förvaltare av värdepappersfonder som av specialfonder.

Bakgrund

Riktlinjerna antogs av Fondbolagens förenings styrelse den 13 februari 2002 och har reviderats vid flera tillfällen och senast den 21 november 2014. Ändringar i lagen (2004:46) om värdepappersfonder, som trädde i kraft år 2013, och lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder har iakttagits fram till ändringar gjorda den 21 november 2014.

Fondbolagens förening var en av initiativtagarna till Svensk kod för bolagsstyrning, som började tillämpas den 1 juli 2005. Föreningen är en av huvudmännen i Föreningen för god sed på värdepappersmarknaden där ett av sakorganen är Kollegiet för svensk bolagsstyrning som har till uppgift att förvalta koden.

Fondbolagens förening har också antagit Svensk kod för fondbolag som trädde i kraft 2005. Koden innehåller övergripande regler om styrning av fondverksamhet, god etik, ägarutövande, hantering av intressekonflikter m.m. Förevarande riktlinjer är avsedda att ge ytterligare vägledning till fondbolagen när det gäller ägarutövande.

Vidare är föreningen medlem i den europeiska fondbranschens samarbetsorgan, EFAMA, som 2011 har antagit ”EFAMA Code for External Governance” vilken genom dessa riktlinjer implementeras i Sverige. EFAMA har därutöver publicerat ”Guidance on RI information in the KIID & Post Investment Disclosure”. Fondbolagens förening är vidare network supporter för PRI (Principles for Responsible Investment) samt medlem av Swesif (Sveriges forum för hållbara investeringar).

Fondbolagens ägarutövande i portföljbolagen

Syftet med fondbolagens ägarutövande är att ta tillvara andelsägarnas gemensamma intresse i ägarfrågor och bidra till en långsiktigt sund utveckling av de finansiella marknaderna.

En väsentlig skillnad för fondbolag jämfört med andra ägarkategorier är att kapitalet i öppna fonder är fritt för insättningar och uttag och att beredskap alltid måste finnas för att köpa eller sälja aktier. Ett fondbolag får inte förvärva aktier som skulle ge fondbolaget ett väsentligt inflytande över ledningen i ett företag.

Vid ägarutövande måste också hänsyn tas till att förutsättningarna varierar för olika fondbolag bland annat beroende på fondförmögenhetens storlek. Föreningens uppfattning är dock att även mindre fondbolag kan ha en viktig ägarroll, exempelvis som större ägare i småbolag eller i samverkan med andra ägare.

Ett fondbolag kan utöva rösträtten för fonden men kan också som ett uttryck för ägarutövandet välja att sälja aktier i ett företag, vilket kan vara en stark signal om att förändring bedöms som nödvändig.

Andelsägarnas gemensamma intresse

Enligt fondlagstiftningen ska fondbolaget företräda andelsägarna i alla frågor som rör fonden, således också i ägarfrågor, och som en del av uppdraget att förvalta en investeringsfond handla uteslutande i andelsägarnas gemensamma intresse. Detta betyder att fondbolaget även i ägarfrågor ska agera med syfte att uppnå bästa möjliga avkastning till andelsägarna med hänsyn tagen till fondens placeringsinriktning och risk samt till i förekommande fall särskilda kriterier som fastställts för fonden. Att ägarinflytande ska utövas uteslutande i andelsägarnas gemensamma intresse innebär att andra intressen från fondbolaget eller närstående bolag alltid måste vika vid eventuella intressekonflikter. Dessa frågor behandlas i Svensk kod för fondbolag.

Ägarpolicy och information

Av Svensk kod för fondbolag följer att alla fondbolag ska fastställa och offentliggöra en ägarpolicy och informera om denna exempelvis i informationsbroschyr, årsrapport eller på hemsida.

Av ägarpolicyn ska alltid framgå:

- fondbolagets principer för att utöva sin rösträtt vid bolagsstämma
- fondbolagets principer för egen medverkan i valberedningsarbete samt
- övriga av fondbolaget tillämpade principer av väsentlig betydelse för ägarutövandet.

Andra frågor som bör ingå i en ägarpolicy är:

- fondbolagets principer för hur man följer portföljbolagens verksamhet,
- fondbolagets principer för arbete med miljö, socialt ansvarstagande och styrning,
- hur frågor om insiderinformation hanteras i ägarutövandet,
- fondbolagets principer för aktielån i ägarutövandet,
- i vilka situationer fondbolaget agerar i de bolag där fonden äger aktier,
- fondbolagets principer för samverkan med andra aktieägare.

Interna riktlinjer:

Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9 15 kap 9-10 §§) anger att fondbolaget ska upprätta interna riktlinjer som ska ange vilka strategier som ska tillämpas när bolaget bestämmer när och hur rösträtter ska användas.¹ Strategierna ska innehålla uppgift om bolagets åtgärder för att bevaka relevanta företagshändelser, åtgärder för att säkerställa att rösträtterna används enligt den berörda investeringsfondens mål och placeringssinriktning och åtgärder för att förhindra eller hantera intressekonflikter som uppstår när rösträtter används. En sammanfattning av strategierna ska finnas tillgängliga för investerarna liksom uppgifter om åtgärder som vidtagits utifrån strategierna.

Rekommendationer för fondbolagens ägarutövande

Föreningen rekommenderar att fondbolaget, där så är motiverat utifrån andelsägarnas intresse, utnyttjar rösträtten på ett väl övervägt sätt vid bolagsstämmor i företag där fonden är aktieägare.

Föreningen rekommenderar att fondbolaget verkar för att principer för valberedningsarbetet redovisas öppet och att detta arbete fungerar effektivt.

Föreningen rekommenderar att fondbolaget verkar för att de företag som fonden investerar i sköts hållbart och ansvarsfullt, har väl sammansatta styrelser avseende kompetens, mångsidighet och jämn könsfördelning samt även i övrigt uppfyller de krav som Svensk kod för bolagsstyrning anger.

Föreningen rekommenderar att fondbolaget alltid verkar för att företag som fonden investerar i agerar enligt relevanta koder och riktlinjer samt i övrigt enligt god sed på aktiemarknaden, samt redovisar sitt arbete med miljö, socialt ansvarstagande och styrning.

Föreningen rekommenderar att fondbolagen följer de företag som fonden investerar i för att på ett tidigt stadium kunna identifiera behov av dialog med företagen.

Föreningen rekommenderar att fondbolagen överväger att samarbeta med andra aktieägare där detta är lämpligt och i andelsägarnas gemensamma intresse.

¹ Regler om förvaltare av alternativa investeringsfonders strategier för att använda rösträtter finns i artikel 37 i kommissionens delegerade förordning.

Föreningen rekommenderar att ställningstaganden i väsentliga enskilda ägarfrågor och motiven för dessa i efterhand redovisas för andelsägarna.

Föreningen rekommenderar att fondbolaget har en namngiven kontaktperson i ägarfrågor.

Källförteckning

- Fondbolagens förening, Svensk kod för fondbolag, 2012
- Kollegiet för svensk bolagsstyrning, Svensk kod för bolagsstyrning, 2010
- EFAMA Code for External Governance, 2011
- EFAMA Code of Conduct for the European Investment management Industry, 2006
- EFAMA, Investment Fund Managers as Shareholders, 2002
- EFAMA, Guidance on RI information in the KIID & Post Investment Disclosure, 2012
- Lagen (2004:46) om värdepappersfonder
- FFFS 2013:9 Värdepappersfonder
- Lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder
- FFFS 2013:10 Förvaltare av alternativa investeringsfonder
- KOMMISSIONENS DELEGERADE FÖRORDNING (EU) nr 231/2013 av den 19 december 2012 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU vad gäller undantag, allmänna verksamhetsvillkor, förvaringsinstitut, finansiell hävstång, öppenhet och tillsyn